

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Sladkého a soudců JUDr. Jana Zavřela a JUDr. Petry Flídrové, v právní věci

žalobkyně : **PRVNÍ CHRÁNĚNÁ DÍLNA s.r.o.**, IČ: 28685521
sídlem Raisova 769/9, 400 03 Ústí nad Labem,
zastoupena advokátkou JUDr. Ninou Rydlovou,
sídlem Krajínova 996/68, 674 01 Třebíč

proti

žalované : **SUZONEX s.r.o.**, IČ: 01741675,
sídlem Skryjova 1606/8, 614 00 Brno
zastoupena JUDr. Ing. Jiřím Němcem, advokátem
se sídlem Brno, Štefánikova 114/45,

o odvolání žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Brně ze dne 11.8.2017 č.j. 17 C 197/2017-5,

takto:

Usnesení soudu prvního stupně **se** v napadených výrocích I. a II. **zrušuje** a věc se v tomto rozsahu vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Usnesením, které bylo napadeno odvoláním, soud prvního stupně zamítl návrh žalobkyně, aby se žalovaná byla povinna zdržet dalšího vypuzení žalobkyně z držby nákladního vozidla DAF LF 180 reg.zn. XXXXX a odstranit závadný stav tím, že předmětné nákladní vozidlo vydá žalobkyni. Ve výroku II. napadeného usnesení bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení a ve výroku III. bylo rozhodnuto o povinnosti žalobkyně zaplatit České republice-Městskému soudu v Brně soudní poplatek ve výši 2.000 Kč. Soud prvního stupně své rozhodnutí odůvodnil tak, že žalobkyně nemůže být úspěšná s žalobou podanou na základě ustanovení § 1007 odstavec 1 občanského zákoníku (zákona č. 89/2012 Sb., dále jen o.z.), neboť předmětem držby ve smyslu ustanovení § 988 o.z. nemůže být právo, které je plněno jednorázově, nebo ve kterém nelze co držet anebo jehož obsahem je jednání, které z povahy svého charakteru není způsobilé být předmětem práva či které zaniká jediným výkonem. V daném případě žalobkyni svědčilo zástavní právo k předmětu zástavy, které však

podle soudu prvního stupně nezakládá právo držby. S ohledem na nedostatek aktivní legitimace žalobkyně pak žaloba pro vypuzení z držby byla zamítnuta.

2. Proti tomuto usnesení podala žalobkyně odvolání. V něm uvedla, že soud prvního stupně přehlédl, že žalobkyně měla nákladní vozidlo DAF LF 180 u sebe od 7.4.2017 na pozemku v XXXXX, že měla vůli vykonávat své právo nejméně od doby, kdy oznámila realizaci zástavního práva zřízeného k věci, že zástavní právo připouští trvalý výkon, jestliže má věřitel věc u sebe po dobu trvání zástavního práva a takové právo je rovněž možno převést například při postoupení pohledávky. Žalobkyně má za to, že předpoklady pro vznik držby byly naplněny, neboť žalobkyně měla věc fakticky u sebe i vůli vykonávat právo pro sebe. Navíc zákon propůjčuje věcně právní ochranu i detentoru, jemuž by jinak příslušela jen ochrana z titulu práva obligačního. Právní důvod detence prokázala žalovaná uzavřenou smlouvou o zřízení zástavního práva k věci – nákladnímu vozidlu DAF LF 180 s tím, že dne 7.4.2017 byla věc žalobkyni odevzdána společně s klíči a doklady. Ten, kdo je ve své držbě svémocně rušen, může se domáhat, aby se rušitel rušení zdržel a vše uvedl v předešlý stav. Z tohoto důvodu navrhuje, aby odvolací soud změnil usnesení soudu prvního stupně tak, že návrhu žalobkyně vyhověl.
3. Žalovaná se k žalobě i odvolání vyjádřila tak, že souhlasí se závěry soudu prvního stupně o tom, že majetek žalované, nemohl být předmětem držby žalobkyně, když i z komentáře k ustanovení § 988 o.z. vyplývá, že právo držby nemůže existovat k právu, které je plněno jednorázově. Žalovaná u jednání před odvolacím soudem v rámci tvrzení dále uvedla, že to nebyla jejich společnost, která by vozidlo z oploceného areálu žalobkyně odvážela. Navíc vlastnické právo k předmětnému vozidlu bylo ze společnosti SUZONEX s.r.o. převedeno na společnost UNICREDIT leasing, se kterou uzavřeli úvěrovou smlouvu.
4. Krajský soud v Brně jako soud odvolací po zjištění, že odvolání směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je odvolání přípustné (§ 202 o.s.ř. a contrario), osobou k tomu oprávněnou – účastníkem řízení (§ 201 o.s.ř.), v zákonem stanovené lhůtě (§ 204 odstavec 1 o.s.ř.), přezkoumal napadené usnesení soudu prvního stupně u nařízeného jednání poté, co žalované doručil žalobu i napadené usnesení.

Soud prvního stupně v odůvodnění rozhodnutí uvedl, že postupoval dle ustanovení § 177 o.s.ř. a následujících ustanovení, která upravují řízení o žalobě z rušené držby. Z obsahu spisu je zřejmé, že soud prvního stupně o žalobě rozhodl, aniž doručil žalované návrh na zahájení řízení k vyjádření a zamítavé usnesení, které vydal, doručil pouze žalobkyni. Odvolací soud neshledal tento postup jako správný, neboť má za to, že žalobu je vždy potřeba doručit protistraně a umožnit ji vznést námitky proti žalobě i v řízení o žalobě z rušené držby, neboť na ni nelze bez dalšího vztáhnout ustanovení občanského soudního řádu upravující nařízení předběžného opatření. Tento názor odvolacího soudu je podpořen komentářem k ustanovení § 177 o.s.ř., ale také tím, že v souvislosti s řízením o ochraně držby je možné nařídit předběžné opatření i za situace, kdy se navrhovatel může domáhat ochrany držby přímo žalobou z rušené držby podle § 176 a násl. o.s.ř. (viz rozhodnutí NS ČR sp.zn. 23 Cdo 196/2014).

5. Soudu prvního stupně je ustanovením § 177 o.s.ř. dána možnost rozhodnout o žalobě bez nařízení jednání, to však neplatí pro projednání věci odvolacím soudem. U nařízeného jednání před odvolacím soudem účastníci řízení doplnili významným způsobem tvrzení, která mohou být pro rozhodování o žalobě z rušené držby významná. Žalovaná mimo jiné uvedla, že předmětný nákladní automobil vlastní společnost UNICREDIT leasing a žalovaná naproti tomu uvedla, že předmětné vozidlo bylo vydraženo za částku 1.090.000 Kč v dražbě a že jeho novým vlastníkem je nyní společnost Active visione s.e.

6. Soud odvolací se při přezkoumání rozhodnutí soudu prvního stupně především posoudil jeho názor, že zástavní právo k movité věci může být předmětem držby, neboť nepřipouští trvalý či opakovaný výkon, zaniká jediným výkonem a ze své povahy není způsobilé být předmětem práva držby.

Dle ustanovení § 988 odstavec 1 o.z. držet lze právo, které lze právním jednáním převést na jiného a které připouští trvalý nebo opakovaný výkon. Na základě shora uvedeného zákonného ustanovení se odvolací soud zabýval tím, zda zástavní právo k movité věci, o které v daném řízení opírá žalobkyně svá tvrzení o vypuzení z držby, může být ve smyslu tohoto ustanovení předmětem držby. Z komentáře k tomuto ustanovení - § 988 o.z., Věcná práva, první vydání r. 2013, s. 73-74, vyplývá, že podle nové koncepce držby lze držet právo, které lze právním jednáním převést na jiného, jestliže připouští trvalý nebo opakovaný výkon. Obecný zákoník občanský zakotvoval pojem „v právním obchodu“ a podle tehdejší literatury se měly z držby vyloučit věci, které byly extra commercium. Pokud nyní zákon nahradil tento obrat výše uvedenou konstrukcí o možnosti převodu práva na jiného, pak podle citovaného komentáře se jedná o příliš úzké vymezení, když například i osobní služebnosti nelze převádět a přesto jsou tradičně předmětem držby i vydržení. Také věcná práva k věci cizí, působící in rem (například pozemkové služebnosti) nelze převádět, přecházejí však s nemovitostí na nabyvatele. Z tohoto komentáře dále vyplývá, že předmětem držby nemůže být zástavní právo k nemovitosti, právo dědické a ta práva obligační, která spočívají v nároku na jednorázové plnění. Jiná obligační práva, která mají trvalejší charakter a nezanikají jediným plněním, však předmětem držby být mohou, jako například nájem, pacht, či právo trvale požadovat zdržení se nebo trpění něčeho, práva ze smlouvy o důchodu apod.

7. V článku uveřejněného v Právních rozhledech č. 17/2005 nazvaného „Nad bývalým současným i budoucím pojetím držby“ (autor JUDr. Bohuslava Petr, PhD.), je dovozováno, že za účinnosti obecného občanského zákoníku z roku 1811 bylo možno držet práva, která byla předmětem právního obchodu a která umožňovala trvalý nebo opětovný výkon. Negativně uvedeno, předmětem držby práva nemohlo být například právo rodinné, imobilární právo zástavní, dědické právo či osobnostní právo. Pozitivně řečeno, předmětem držby mohla být práva vlastnická, práva služebnosti, mobilární zástavní právo, některá obligační práva, autorská práva a podobně.
8. Stejně tak z článku nazvaného „Aby držba držbou byla anebo co může být jejím předmětem“, uveřejněného na stránkách www.epravo.cz, vyplývá, že předmětem držby nemůže být právo, které je plněno jednorázově nebo ve kterém nelze co držet nebo jehož obsahem je jednání, které z povahy svého charakteru není způsobilé být předmětem práva, kupříkladu zástavní právo k pozemku, zadržovací právo, dědické právo apod.
9. Odvolací soud se na základě výše uvedeného přiklání k závěru, že zástavní právo k movité věci je právem, které je možno držet, a je tedy v takovém případě přípustná žaloba o zdržení se vypuzení z držby dle § 1007 o.z.
10. Za situace, kdy soud prvního stupně své zamítavé rozhodnutí postavil pouze na závěru, že zástavní právo k movité věci nemůže být předmětem držby ve smyslu ustanovení § 988 o.z., nezabýval se již dalšími skutečnostmi, které budou jsou pro posouzení důvodnosti žaloby zapotřebí. Vzhledem k tomu, že žalobkyně doplnila svá tvrzení o významnou skutečnost týkající se dražby nákladního vozidla a žalovaná o tom, že není vlastníkem vozidla, bude na soudu I. stupně, aby se na základě takto doplněných tvrzení věcí znovu zabýval a o žalobě opětovně rozhodl.

11. Odvolací soud zrušil rozhodnutí soudu prvního stupně za použití ustanovení § 219a odstavec 1 o.s.ř., neboť ke zjištění skutkového stavu bude zapotřebí provést navržené důkazy, které nemohou být ve smyslu ustanovení § 213 odst. 4 o.s.ř. provedeny v odvolacím řízení. V dalším řízení bude na žalobkyni, aby tvrdila, na základě jakých skutečností dovozuje svou aktivní legitimaci, za situace, kdy předmětné vozidlo bylo prodáno v dražbě, a aby označila důkazy k prokázání tvrzení, že je to žalovaná, která jí v držbě práva ruší či rušila. S ohledem na změnu tvrzení žalobkyně a s ohledem na to, že soud rozhoduje podle stavu ke dni vydání rozhodnutí (§ 154 odstavec 1 o.s.ř.) je otázkou, nakolik žaloba o zdržení se dalšího vypuzení žalobkyně z držby je efektivní právním nástrojem ochrany práv žalobkyně.
12. Soud je právním názorem odvolacího soudu vázán (§ 226 odst. 1 o.s.ř.). V novém rozhodnutí rozhodne též o nákladech, které vznikly účastníkům v řízení odvolacím (§ 224 odstavec 3 o.s.ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení **n e n í** dovolání přípustné.

Brno 8. února 2018

JUDr. Petr Sladký, v.r.
předseda senátu